

VERGİCİNİN DÜNYASI

CİHAT ÇETİNKAYA

Bedelsiz ithalat diye diye

Uzun süredir kamuoyunu meşgul eden "Bedelsiz İthalat Kararı" Sayın Cumhurbaşkanımızın uyarı niteliğindeki notalarıyla birlikte imzalandı. Avrupa Topluluğu'na üyelik başvurusunun ve bilhassa geçen yıl bu zamanlarda yapılan Gümrük Birliği'ne giriş tartışmalarını takiben, hükümetin ısrarla takip ettiği bu karar gerçekten olumlu mu ve Türkiye'ye ne kazanacaktır?

Türkiye'de pek çok okumuş aydın kimse dahi Bedelsiz İthalat deyince, yapılacak ithalatın Gümrük Vergisi ödenmeden otomobil veya Mesleki Alet ithali olduğunu zannediyor. 1995 yılı sonuna kadar yurtdışında en az 6 ay süreyle ikamet eden kişilere, kamu görevlilerine ve işçilere ücretsiz olarak tanınan bu hakkın, 1996 yılı sonunda karşımıza çıkan hali, parası olana para kazandıran ayrıcalıklı bir hak olmasından başka bir anlamı kalmamıştır. Bu uygulama ile sözde Türk bankalarına milyarlarca mark bloke edilecek ve Türkiye döviz cenneti olacak. Bedelsiz ithal hakkı kazanacak olan ve Türk bankalarında 50 bin markı 1 yıl bloke edecek kadar zengin bulunan yurtdışındaki işçi kardeşlerimizin, ithal haklarını yeni otomobil primlerini kullanarak vergisini ödemek suretiyle otomobil ithal etmeleri mümkün olacak. Eğer vergi ödenmeden bu iş yapılırsa onun adı bedelsiz değil, vergisiz ithalat olur. Bu da biraz ayıp olur.

Biz bu makalemizi yazdığımız esnada muhtemelen Avrupa'daki ikinci el araba satıcıları bayram yapıyorlar. Avrupalı'nın ikinci el arabalarına yeni bir pazar doğdu. 0-4 yaş arasındaki araba mezarlıklarına da gün doğdu. Şimdi Avrupalı'nın eski arabasını satacağı bir doğulu komşusu var. Dört yaşındaki arabayı yeni gören bir zihniyete ne denebilir ki?

Biz bu şark zihniyetini terk etmedikçe ne otomotiv sektörünü, ne de diğer sanayici sektörlerini canlandıramayız. Modern Türkiye'yi ikinci el araba cenneti yapacağız, o zaman Fiat Fabrikaları'nın araba üretip İtalya'ya, Renault Fabrikası'nın Fransa'ya otomobil satmasının anlamı ne? Sanayiciyi koruyup geliştiremezsen motor sanayii hamlesini, ağır sanayi hamlesini nasıl gerçekleştirebiliriz, Avrupa ile rekabet edeceksin? Gümrük Birliği'ne girdiğinde, Avrupa Birliği'ne üye olduğunda "İşte ben de Avrupalı gibi Mercedes'e, BMW'ye, Audi'ye, Porsche'ye biniyorum mu diyeceksin? Peki İzmir Torbalı da Opel Fabrikası'nı, Adapazarı'nda Toyotasa'yı neden açtık? Ne-

den Türkiye bugüne kadar yabancı sermaye yatırımları diye çırpındı. Avrupalı'nın arabası bu kadar kıymetliydi de, niçin kendisini davet edip, teşvik verip, fabrika kurdurmadık? Yoksa Türk halkı Avrupalı'nın ikinci el arabasına binmeye mahkum mu?

Elli bin markı bir yıl bankada tutacaksın, bir de eide ettiğin bedelsiz ithal hakkını otomobil ithalatçıları veya galeri sahiplerine satacaksın. Avrupa'da bir bankaya koysan elli bin marka yılda 2 bin mark zor kazanırsın. Ama biz şartlıyız ya! Elli bin marka ön bin mark kazandırırız. Ehl cebinde çok mark olanın da çok para kazanması normal bu sistemde.

Hükümet Avrupa bankalarında bulunan Türk işçilerinin tasarruflarını Türkiye'ye çekmek için bedelsiz ithalat hakkı gibi kolay bir yol seçmek yerine, Türk işçilerinin ortak olacağı büyük yatırımları planlayıp bu dövizleri Türkiye'ye çekebilir ve işçilerimiz elli bin marklık tasarruflarına karşın çok daha yüksek gelirler elde edebilirlerdi. Ayrıca, binlerce vatan evladı da sokaklarda işsiz gezmekten kurtulur, Türk ekonomisinin bugünkü işsizlik sorununa da bir parça çare olurdu.

Türk halkı bedelsiz ithalat kararıyla otomobil fiyatlarının ucuzlayacağını hayal bile etmemelidir. Alış fiyatı aynı, gümrük vergisi aynı, eğer gümrüksüz demezlerse permissi için ödenen ücret yüksekken, ikinci el otomobil piyasasında Avrupa otomobil fiyatları düşmez, aksine bu durum Türkiye için döviz ve kaynak israfı olmaya devam eder.

Sayın Cumhurbaşkanımızın uyarısı ve kararı imzalaması son derece doğaldır. Aksi halde devletin başı olarak, hükümet ikratını engelliyor diye düşünülecektir. Bu noktada Türk sanayici ve işadamlarına yeni bir görev düşmüştür. Daha kaliteliğini, daha ucuza üretmek ve Türkiye'nin otomobil mezarlığı olmasının önüne geçmek. Diğer bir ifade ile çok kazanmak sevdasından, az kazanıp piyasayı elde etmek sevdasına düşmek. Bu sevda Türk işçilerinin otomobil fabrikalarına ortak olmalarını sağlayacak yeni bir akıma da dönüştürülebilir.

"Bedelsiz İthalat Tebliği" hükümetin düşünmediği şekilde, Avrupa ikinci el yaşlı ve lüks otomobillerin Türkiye'ye akın etmesi ile sonuçlanırsa; 1997 yılında da Türk halkı zenginlerin arkasından bakıp Mustafa Sandal'ın şarkısını mırıldanmaya devam edecek ve yine bir özentsini dile getirecek, "Onun arabasını var, güzel mi güzel..."

Ekonomik Bülten İnternet Web adresi:

<http://www.medyatext.com/ekonomikbulten>

E-Mail adresi: cetinkaya-eb@medyatext.com